
Міністерство освіти і науки України
Державна науково-технічна бібліотека України

**Перша міжнародна конференція
«ВІДКРИТА НАУКА ТА ІННОВАЦІЇ В УКРАЇНІ 2022»**

Матеріали

27-28 жовтня 2022 року

Київ-2022

УДК 001.89:330.341.1(477)
П 26

Затверджено рішенням вченої ради ДНТБ України
від 18.11.2022, протокол № 10

Організатор конференції:
Міністерство освіти і науки України
Державна науково-технічна бібліотека України
Співорганізатор конференції:
Український інститут науково-технічної експертизи та інформації

Organized by:
Ministry of Education and Science of Ukraine
State Scientific and Technical Library of Ukraine
with co-organizer
Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information

Перша міжнародна конференція «Відкрита наука та інновації в Україні 2022» [Електронний ресурс] : Матеріали, 27-28 жовт. 2022 р. / Міністерство освіти і науки України; Державна науково-технічна бібліотека України. – Київ : УкрІНТЕІ, 2022. – Режим доступу: <http://doi.org/10.35668/978-966-479-129-5>

ISBN: 978-966-479-129-5 (Online)

У збірнику опубліковано тези міжнародної наукової конференції з відкритої науки та інновацій в Україні (приурочена до міжнародного тижня відкритого доступу), яка відбулася під егідою Міністерства освіти та науки України та за участю провідних експертів національних, міжнародних організацій, асоціацій та інших спонсорів. В конференції брали участь доповідачі з багатьох країн світу, обговорювалися шляхи імплементації найкращих практик відкритої науки та інновацій в Україні.

Видання призначено для науковців, керівників та співробітників наукових бібліотек, менеджерів з управління інституційними репозитаріями, керівників та відповідальних виконавців науково-дослідних проєктів, співробітників у галузі ІТ, видавців наукових журналів, розробників науково-інформаційних платформ та систем, аспірантів та молодих вчених, проєктних менеджерів, співорганізаторів стартапів, голів та членів бібліотечних асоціацій, науковців, які працюють над розробкою досліджень, що пов'язані зі штучним інтелектом.

Організаційний комітет не несе відповідальності за зміст тез

ISBN: 978-966-479-129-5 (Online)
© Державна науково-технічна бібліотека України, 2022

УДК 001.32(477)

СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ ДОСЛІДНИЦЬКИХ ІНФРАСТРУКТУР В УКРАЇНІ

Костьов'ят Ганна

к.екон.наук, доц., ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,

ORCID iD: 0000-0001-8498-3419,

E-mail: kostovyat.hanna@uzhnu.edu.ua

Сержанов Віталій

д-р.екон.наук, доц., декан, ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,

ORCID iD: 0000-0002-0577-4422,

E-mail: vitaliy.serzhanov@uzhnu.edu.ua

***Анотація.** У роботі зазначені ключові завдання Концепції розвитку дослідницьких інфраструктур та запропоновано звернути увагу на інший вектор, який здійснюється у ЄС.*

***Ключові слова:** інноваційні спільноти, дослідницькі інфраструктури, концепції.*

Вступ

Наука відкриває нові горизонти, можливості удосконалювати сам процес досліджень та розробок, що супроводжує вплив на інклюзивні інновації, розв'язання глобальних викликів таких як економічні, соціальні, продовольчі, екологічні, новітні технологічні розробки та інновації, майбутнє морів та океанів, а також чистої енергії. Разом з тим постає питання, щодо забезпечення належного контролю за поширенням інновацій та належного використання, враховуючи правові, політичні, економічні чи організаційні обмеження при їх розробці.

Досліджуючи стан дослідницьких інфраструктур в Україні слід звернути увагу на поставлені акценти за допомогою яких уможлиблюється розвиток та вдосконалення науково-технічних та інших важливих сфер на основі вже набутого досвіду ЄС у цій сфері.

Матеріали і методи

Інформаційною базою дослідження були законодавчі та нормативно-правові акти України та ЄС, електронні ресурси мережі Інтернет тощо.

Результати дослідження

В Україні схвалено Концепцію Державної цільової програми розвитку дослідницьких інфраструктур в Україні на період до 2026 року, яка спрямована на створення організаційних, правових і фінансових передумов для розвитку системи дослідницьких інфраструктур в Україні, підвищення їхньої конкурентоспроможності, а також розвитку наукової та інноваційної сфери в частині доступу вчених до передових дослідницьких інфраструктур в ЄС [1].

Концепція визначає можливі шляхи спрямовані на вирішення незадовільного стану дослідницької інфраструктури. Нерозвиненість такої інфраструктури унеможлиблює розвиток наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності.

Основними завданнями концепції є:

- інвентаризація та систематизація дослідницьких інфраструктур;
- оцінка їх сумісності з європейськими дослідницькими інфраструктурами;
- надання пріоритетного фінансування для їх подальшого розвитку та узгодженість програми

з дорожньою картою розвитку європейських дослідницьких інфраструктур, затвердженою Європейським стратегічним форумом дослідницьких інфраструктур.

Але також необхідно враховувати що Європейський дослідницький та інноваційний простір розглядає та здійснює масштабні проекти з відповідними напрямками спільнот.

Наприклад Європейський інститут інновацій та технологій [2], який підтримує 9 інноваційних спільнот. Кожна спільнота на сьогоднішній день була організована навколо п'яти-десяти

центрів спільного розміщення (ЦСР) [3], які мають діяти як географічні центри, забезпечують фізичний простір для локальної взаємодії в інноваційній екосистемі та для практичної інтеграції трикутника знань. ЦСР організовані та структуровані відповідно до їх відповідного національного та регіонального інноваційного контексту та будуються на загальноєвропейській мережі існуючих лабораторій, офісів або кампусів відповідної спільноти та з партнерами.

Ключові цілі Спільнот полягають у наступному [4]:

- освітня та навчальна діяльність із сильними підприємницькими компонентами для підготовки наступного покоління талантів, включаючи розробку та реалізацію програм, зокрема на магістерському та докторському рівнях;
- діяльність, яка підтримує дослідження та інновації з метою розробки інноваційних та стійких продуктів, процесів, технологій, послуг і нетехнологічних рішень, спрямованих на конкретні бізнес-можливості або соціальні цілі;
- діяльність зі створення та підтримки бізнесу, наприклад схеми прискорення, щоб допомогти підприємцям втілити свої ідеї в успішні підприємства та прискорити процес зростання та розвитку.

Висновки

Україні потрібно проаналізувати сильні та слабкі сторони, щоб вибрати відповідну Спільноту в спільному формуванні наукової та інноваційної політики врегулювати відповідні механізми співробітництва, які присутні в Європі разом з новими механізмами, змога у підвищення наукоємності технологій, відповідні зрушення у сфері реформування.

Література:

1. Уряд схвалив концепцію державної цільової програми розвитку дослідницьких інфраструктур в Україні на період до 2026 року [Internet]. [цитовано 2022 вер 17]. Доступно на: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/node/3987>
2. Home [Internet]. European Institute of Innovation & Technology (EIT). [cited 2022 Sep 17]. Available from: <https://eit.europa.eu/>
3. EUR-Lex – L:2016:282:TOC – EN – EUR-Lex [Internet]. [cited 2022 Sep 17]. Available from: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ%3AL%3A2016%3A282%3ATOC>
4. EUR-Lex – 32021D0820 – EN – EUR-Lex [Internet]. [cited 2022 Sep 17]. Available from: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2021/820/oj>

THE CURRENT STATE OF DEVELOPMENT OF RESEARCH INFRASTRUCTURES IN UKRAINE

Kostovyat Hanna

Candidate of Economics (PhD), Associate Professor of the Department of Finance and Banking, Uzhgorod National University,
ORCID ID: 0000-0001-8498-3419,
E-mail: kostovyat.hanna@uzhnu.edu.ua

Serzhanov Vitaly

Doctor of Economics, Associate Professor, Dean of the Faculty of Economics, Uzhgorod National University,
ORCID ID: 0000-0002-0577-4422,
E-mail: vitaliy.serzhanov@uzhnu.edu.ua

Abstract. *The work indicates the key tasks of the Research Infrastructure Development Concept and suggests paying attention to another vector that is implemented in the EU.*

Keywords: *innovative communities, research infrastructures, concepts.*

УДК 001.89:62:330.341.1

ПРИШВИДШЕННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ РОЗРОБОК ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ КОНЦЕПЦІЇ ВІДКРИТИХ ІННОВАЦІЙ ТА ІНСТРУМЕНТІВ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ РАДИ («EIC») В РАМКАХ ПРОГРАМИ «ГОРИЗОНТ ЄВРОПА»

Нікітін Юрій

д-р техн. наук, доц., Інститут надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля НАН України,
ORCID iD: 0000-0002-8361-7115,
E-mail: ynikitin2016@gmail.com

***Анотація.** Представлено результати дослідження передових розробок наукових організацій НАН України напрямку «Технології конструкційних та функціональних матеріалів», які показали, що більша частина розробок має високий та середній рівень потенціалів інноваційності, комерціалізації та невисокий рівень потенціалів трансферу та відкритості. Розглянуто шлях пришивидшення впровадження науково-технічних розробок із застосуванням інструментів Європейської інноваційної ради («EIC») в рамках програми «Горизонт Європа».*

***Ключові слова:** відкриті інновації, науково-технологічні розробки, технологічний аудит, інструменти впровадження.*

Вступ

У сучасних умовах інтеграції України до Європи вкрай актуальним для українських наукових організацій, що стали на шлях інтегрування до Європейського дослідного простору є пришивидшення впровадження науково-технічних розробок із застосуванням концепцій «відкрита наука» та «відкриті інновації». Проте протягом багатьох років, більшість українських наукових організацій поклалися на застосування концепції закритих інновацій та процесів створення науково-технологічних розробок всередині організацій, зосереджуючись переважно на самостійному здійсненні дослідницьких проєктів, використанні внутрішніх ресурсів для створення науково-технологічних розробок, як результатів виконання НДДКР та самостійного доведення їх до впровадження у промисловість та ринок. Сьогодні, в умовах швидких технологічних змін і посилення негативного впливу ряду зовнішніх та внутрішніх чинників, застосування концепції закритих інновацій зазнає порушень і не виконує всіх функцій, що призводить до зменшення темпів і обмежень впровадження єдиним шляхом та накопичення некомерціалізованих науково-технологічних розробок.

Розвиток теоретичних підходів формування моделей інноваційного процесу пройшло шлях від розуміння інноваційного процесу, як процесу послідовних лінійних закритих етапів до розуміння необхідності застосування концепції відкритих інновацій в інноваційному процесі та поєднання відкритих, мережевих підходів співробітництва [1–7]. В країнах ЄС застосування концепції відкритих інновацій формує до 4 євро додаткового прибутку на 1 євро інвестованого у інновації [8]. Успішне застосування концепції відкритих інновацій визначено рядом міжнародних підприємств та організацій, а саме: «General Electric», «Nasa», «Samsung», «Nokia», «Coca-Cola», «Lego» та інші [9,10]. Як показує практична діяльність підприємств та організацій основним фактором успішної реалізації концепції відкритих інновацій є співпраця зовнішніх та внутрішніх партнерів у створенні та впровадженні інновацій. Університети і державні дослідні інститути зазвичай вважаються основним джерелом передачі знань для інноваційної діяльності підприємств [11]. Сучасна інноваційна політика ЄС базується на стратегічних засадах розумного, стійкого та всеосяжного зростання, підтримки наукових досліджень, розробки інновацій та підприємницької активності [12]. Рамкові програми залишаються основним інструментом реалізації інноваційної політики ЄС у створенні та впровадженні інновацій [13]. Для українських